

Enschede 5 mei 2020

Masker 19

Kirsten van den Hul (PVDA kamerlid), Natacha Harlequin (strafrechtadvocate) en Ellen Laan (hoogleraar Seksuologie) waren op 1 mei 2020 bij het programma M, van Margriet van der Linden, als panel uitgenodigd om te praten over Masker 19.

Masker 19 wordt momenteel in veel landen in Europa ingevoerd om vrouwen die vastzitten in situaties waarin sprake is van huiselijk geweld te helpen om uit deze situatie te ontsnappen, door bij de apotheek het codewoord Masker 19 te noemen. Vervolgens worden de vrouwen, als dat mogelijk is, apart genomen om een gesprek aan te gaan over het huiselijk geweld, en te onderzoeken of er afspraken gemaakt kunnen worden om de hulpverlening op gang te brengen. Ook in Nederland is het voorstel ondertussen goedgekeurd door de 2^e Kamer.

In het gesprek dat het panel hierover had, ging men al snel over op de inhoud, waarna Natacha Harlequin (m.i. zeer terecht) opmerkte dat het praktisch uitvoeren van dit (overigens) geweldige plan de nodige moeilijkheden met zich mee brengt. Op dit moment moeten we vanwege de Corona maatregelen de 1,5 meter afstand in acht nemen. Dus als je het codewoord, Masker 19, uitspreek hoort iedereen dat. Je kan de apotheker ook een briefje overhandigen, maar dat wordt ook al een stuk moeilijker in de 1,5 meter afstand samenleving. En dan heb je nog de beschermende plexiglasplaten die tussen jou en de apotheker zitten, dat de communicatie bemoeilijkt, nog los van de capaciteit van de politie en waar je onderdak zou moeten vinden.

Nu zag ik ook onlangs op 16 april 2020 bij The Daily (Social Distancing) Show van Trevor Noah een interview met burgemeester Lightfoot van Chicago. Zij heeft een plan gelanceerd om vrouwen te helpen ontsnappen uit huiselijk geweld situaties door afspraken te maken met Uber en opvang voor vrouwen en kinderen te regelen. De vrouwen kunnen gratis een Uber taxi inschakelen (die wordt dan later door de gemeente betaald) om hen naar een veilig onderkomen/opvang te brengen, zodat ze uit de situatie kunnen ontsnappen. En dat vond ik een geweldig initiatief!

Want we weten al jaren dat huiselijk geweld een groot probleem is, en dat het de slachtoffers veel moeite kost er aan te ontsnappen. Jaarlijks overlijden er zelfs 30 personen, en zijn er naar schatting 200.000 slachtoffers, in Nederland door huiselijk geweld. Maar tegelijkertijd weten we ook dat het vaak enorm moeilijk is om adequate hulp in te schakelen. Dat heeft te maken met de moeite die het de slachtoffers zelf kost, maar ook met de publieke voorzieningen. Er is een gebrek aan capaciteit voor opvang, en politie en justitie komen al jaren lang geld en mankracht tekort.

Door de Corona crisis worden deze problemen opnieuw zeer zichtbaar en tastbaar. Via het Masker 19 project probeert men in ieder geval iets te doen voor de slachtoffers van huiselijk geweld. Maar kunnen we niet meer doen? Kunnen we hier in Nederland, en het liefst in heel Europa, niet doen wat Burgemeester Lightfoot van Chicago doet? Zouden we Masker 19 niet ook uit kunnen breiden naar de huisartsen, kinderartsen, fysiotherapeuten, en andere hulpverleners? En er voor zorgen dat, als er melding gemaakt wordt van huiselijk geweld, er meteen een taxi kan komen die de slachtoffers naar een veilige plek brengt? (Dat zou het voor hulpverleners, die het onderwerp tijdens een gesprek met slachtoffers ter sprake moeten brengen, vergemakkelijken. Als ze meteen met een concrete oplossing kunnen komen, zodat het slachtoffer meteen uit de geweldssituatie kan ontsnappen.) En zou het niet handiger zijn om een app te ontwikkelen (event. vermomd als een spelletje) waardoor

slachtoffers met 1 druk op de knop hulp in kunnen schakelen (zeker nu iedereen (dus ook de daders) het codewoord Masker 19 ondertussen kent)?

We zouden er de taxibedrijven mee kunnen ondersteunen, en voor noodopvang zou gebruik gemaakt kunnen worden van hotels en vakantiehuisjes & -parken. Bedrijven die nu, door de covid-19, ook in zwaar weer verkeren.

Op korte termijn kost het dan misschien wel veel geld, maar als je kijkt op de langere termijn levert het m.i. alleen maar winst op. De 200.000 slachtoffers zullen hoogstwaarschijnlijk regelmatig verzuimen op hun werk, lopen psychische trauma's (soms voor het leven) op die behandeld moeten worden, nog los van het lichamelijke letsel(wat overigens ook blijvende schade kan veroorzaken) wat behandeld moet worden. En dat nog los van de kosten die de angst, spanning en stress van de huiselijke geweldssituatie met zich meebrengen, en de maatschappij waarschijnlijk ook behoorlijk wat kosten als je dit door gaat rekenen. Dan lijkt het zinvol om meer geld uit te trekken voor taxivervoer en onderdak op de korte termijn, en uitbreiding van de capaciteit van politie en justitie en hulpverlening op de langere termijn.

Wat betreft politie, en ondersteuning om de slachtoffers veiligheid te bieden, zou je ook kunnen denken aan vrijwilligers die hier bij helpen. Trainers van zelfverdedigingscursussen en weerbaarheidstrainingen die nu vanwege corona geen groepen kunnen draaien. Of stoere, sterke mannen en vrouwen die al geen baan hadden voor covid-19 uitbrak en de Corona maatregelen van kracht werden. Als je met 1 politieagent + een groepje vrijwilligers op komt draven, dan zal een agressief of boos iemand waarschijnlijk sneller de neiging hebben om in de binden.

Bronnen:

- Uitzending M d.d. 1-5-2020
- Uitzending The Daily Show d.d. 16-4-2020

<http://www.nbcchicago.com › news › local>

<http://www.wcaboise.org>

<http://abc7chicago.com>

<http://www.facebook.com>

<http://www.youtube.com>

Nancy Meesters

GZ-psychologe.